

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 96/13, 89/16, 5/22 i 31/24) i člana 18. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08, 5/22 i 39/25), izdajem

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2022. GODINU I POSTIZBORNOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA-OPĆI IZBORI 2022. GODINE **HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE BOSNE I HERCEGOVINE**

Broj: 03-07-6-519/23
Sarajevo, 29.12.2025. godine

S A D R Ź A J

MIŠLJENJE	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS REVIZIJE	5
Predmet revizije	5
Cilj revizije	5
Obim revizije	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE	6
5.1 NALAZI	6
5.2 PREPORUKE	15

MIŠLJENJE

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine za 2022. godinu, i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih 2022. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo izvršili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garanciju da je stranka postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja i postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Revizijom finansijskih izvještaja za 2022. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine za 2022. godinu prekršila odredbe člana 4. stav (1), člana 5. stav (4), člana 6. stav (2), člana 8. stav (1), člana 11. stav (1) i stav (2), člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaji ukazuju da je Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine u 2022. godini postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine za 2022. godinu, i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih 2022. godine.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka. Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz korigovanog godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine se finansirala iz sljedećih izvora¹:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	99.568,97	4,22
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	86.126,46	3,65
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	19.000,00	0,81
4.	Prihodi od imovine (3-c)	81,94	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	7.312,00	0,31
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	2.145.663,07	90,97
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	2.357.752,44	99,96
II	Ostali prihodi i drugo	935,46	0,04
	Izvori finansiranja (I+II)	2.358.687,90	100,00

U korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju, politička stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 2.750.430,49 KM².

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine. Skraćeni naziv stranke je HDZ BiH.

Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je, rješenjem broj: R-I-23/90 od 06.09.1990. godine, upisana u registar Višeg suda u Sarajevu. Politička stranka je 2001. godine promijenila sjedište, pa je Rješenjem broj: R-1/2001 od 03.09.2001. godine, te izmjenama od 26.02.2002. godine, 28.05.2003. godine i 23.06.2005. godine i rješenjem broj: R/1-09 od 01.10.2009. godine upisana promjena podataka u registru političkih stranaka kod Općinskog suda u Mostaru. Rješenjem Općinskog suda u Mostaru broj: R/2-09 od 08.07.2009. godine u registar su upisane promjene Statuta stranke i promjene podataka u registru političkih stranaka.

Sjedište političke stranke je u Mostaru, ulica Kneza Domagoja bb.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke je Dragan Čović, predsjednik stranke.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2022. godinu je Lidija Šutalo.

¹ Podaci iz korigovanog obrasca 3 (izvori finansiranja) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, koji je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavljen dana 02.06.2025. godine.

² Podaci iz korigovanog obrasca 4 (rashodi političke stranke) godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, koji je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavljen dana 02.06.2025. godine.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu, organizacionu strukturu Hrvatske demokratske zajednice BiH čine:

- Središnjica Mostar,
- 9 kantonalnih/županijskih odbora,
- 6 gradskih odbora,
- 57 općinskih odbora,
- Zajednica žena „Kraljica Katarina Kosača“ i
- Odbor za Distrikt Brčko.

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije je godišnji finansijski izvještaj Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine za 2022. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih 2022. godine, i to sljedećih organizacionih dijelova:

- Središnjica Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine,
- Kantonalni/županijski odbor Srednjobosanskog kantona Busovača i
- Općinski odbor Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine Ljubuški.

Cilj revizije je da se na osnovu provedenih revizijskih procedura pribave revizijski dokazi, koji će revizoru omogućiti da izrazi mišljenje o tome da li je Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH.

Obim revizije finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine obuhvata kontrolu finansijske dokumentacije i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na priloge pravnih lica, prihode iz budžeta i troškove izborne kampanje.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju obavila je pregled i reviziju finansijskih izvještaja Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine u periodu od 2004. do 2021. godine, nakon čega su izdati izvještaji o pregledu, odnosno reviziji, sa nalazima revizije, mišljenjem revizora i preporukama stranci.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Služba za reviziju je izdala Izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama stranci: da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristi u skladu sa programom utroška i statutom, da prijavljuje sve priloge, da, u skladu sa članom 6. stav (2), priloge prima na transakcijski račun Središnjice, da vodi poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da vodi potpune, pravilne i pravovremene evidencije o novčanim sredstvima, prihodima, rashodima i obavezama i da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine podnosi na način i u formi koja je propisana Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka. Također, političkoj stranci je preporučeno da potvrde o primljenim priložima, koje je dužna izdavati u skladu sa odredbama člana 6. Pravilnika, izdaje vodeći računa o hronološkim brojevima potvrda, te na način koji nesumnjivo potvrđuje da su podaci o donatorima-fizičkim licima i datumu prijema priloga tačni a obzirom da je znatan dio priloga primila u gotovom novcu putem blagajne, da priloge fizičkih lica prima isključivo i direktno na transakcijski račun jer to osigurava veću transparentnost i smanjuje mogućnost grešaka pri evidentiranju prihoda u poslovnim knjigama i iskazivanju istih u finansijskom izvještaju, odnosno omogućava ovlaštenom licu da izdaje potvrde o naplaćenim priložima na pravilan način.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu, utvrđeno je da Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije ispoštovala sve preporuke revizije.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

a) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine prekršila je odredbe člana 4. stav (1)³ Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 2.750.430,49 KM, od čega se 31.128,42 KM odnosi na troškove amortizacije.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2022. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine planirala rashode u ukupnom iznosu od 2.823.774,00 KM i to: režijsko-administrativne troškove u iznosu od 2.197.704,00 KM i troškove izborne kampanje za Opće izbore 2022. godine u iznosu od 626.070,00 KM.

Analizom programa utroška za 2022. godinu i podataka iz godišnjeg finansijskog izvještaja, utvrđeno je da je politička stranka sredstva utrošila mimo svog Programa utroška sredstava za 2022. godinu, kako slijedi:

- Stranka je planirane troškove kancelarijskog materijala prekoračila za 10.384,07 KM, troškove utrošene vode za 3.248,69 KM, troškove održavanja opreme za 494,95 KM, troškove usluga za 37.731,83 KM, troškove dnevnica i putne troškove za 17.130,76 KM, humanitarne troškove za 28.568,88 KM i troškove ostalog materijala za 33.387,51 KM, odnosno ukupno 130.946,69 KM.

- Politička stranka nije planirala troškove ugovora o djelu, a iste je ostvarila u iznosu od 97.293,57 KM.

S obzirom da je stranka finansijska sredstva u iznosu od 228.240,26 KM utrošila mimo utvrđenog Programa utroška sredstava za 2022. godinu, prekršila je odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

b) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je prekršila odredbe člana 5. stav (4) i člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala nenovčane donacije po osnovu besplatnih objava na društvenoj mreži „Facebook“ tokom izborne kampanje za Opće izbore 2022. godine, besplatnog korištenja reklamnih površina („billboard“, „wallscape“ i „led display“), pruženih usluga po povoljnijim uslovima, besplatnog korištenja sala, dvorana, prostora javnih ustanova i mjesnih zajednica za održavanje predizbornih skupova i tribina tokom kampanje za Opće izbore 2022. godine, što je suprotno odredbi člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Također, utvrđeno je da je stranka dio nenovčanih donacija ostvarila suprotno odredbi člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, tj. finansirala se iz zabranjenih izvora.

- (1) Kontrolom dostupnih podataka o oglašavanju na društvenoj mreži „Facebook“ utvrđeno je da su sljedeća fizička lica platila objave na ovoj društvenoj mreži u vrijednosti od 2.526,01 KM, i to: Danijel Nikolić u iznosu od 567,21 KM, Slaven Zeljko u iznosu od 139,10 KM, Božo Jurić u iznosu od 100,10 KM, Dalibor Drlje u iznosu od 1.087,60 KM, Ante Kelavić u iznosu od 127,80 KM, Anita Paurić u iznosu od 103,30 KM, Zlatko Jelić u iznosu od 100,30 KM, Tanja Radoš Kosić u iznosu od 100,20 KM, Antonio Šimunović u iznosu od 100,10 KM i Marijan Marjanović u iznosu od 100,30 KM.

U postupku revizije politička stranka nije predložila dokumentaciju o oglašavanju na društvenoj mreži „Facebook“ od strane navedenih fizičkih lica. Politička stranka je imala obavezu da nenovčane

³ Prema odredbama člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) navedenog Zakona stranka može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

donacije evidentira u svojim poslovnim knjigama i iskaže u obrascu 3-e godišnjeg finansijskog izvještaja.

Također, fizička lica Dr. Božo Jurić i Stana Burić su na platformi „Facebook“ imali po jedan oglas u iznosu od 100,60 KM, odnosno 100,10 KM, za koje nisu utvrđeni oglašivači. Stranka u postupku revizije nije dostavila dokaze o plaćanju ovih objava. S obzirom da nema dokaze o donatorima, a da nije platila objave, ostvarila je anonimnu donaciju u vrijednosti od 200,70 KM, što je suprotno odredbi člana 8. stav (1) tačka e) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (2) Uvidom u podatke o isticanju bilborda na Općim izborima 2022. godine, koje je dostavio „Transparency International BiH“, utvrđeno je da je Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine tokom izborne kampanje 2022. godine koristila reklamne površine u: Busovači (4 „billboard“), Fojnici (1 „led display“), Gornjem Vakufu (1 „billboard“), Kreševu (1 „billboard“ i 1 „wallscape“), Vitezu (7 „billboard“), Odžaku (3 „billboard“), Travniku (1 „led display“), Posušju (7 „billboard“), Doboju Jugu (1 „billboard“), Tešnju (1 „billboard“) i Usori (2 „billboard“), za koje politička stranka nema dokumentaciju.

Činjenica da je „Transparency International BiH“ evidentirao reklamne površine na kojima se oglašavala stranka, a da stranka nema dokumentaciju o zakupu reklamnih površina na 35 lokacija⁴, ukazuje da je stranka u toku predizborne kampanje besplatno koristila reklamne površine, odnosno da je ostvarila nenovčane donacije procijenjene vrijednosti od 19.025,00 KM⁵.

- (3) Politička stranka je dostavila predračun broj 0018-22-G od 30.09.2022. godine u iznosu od 327,60 KM dobavljača „Outdoor media“ d.o.o. Kiseljak koji je za tisak i lijepljenje 4 „billboarda“ u Fojnici, stranci odobrio rabat od 20 % na tisak 4 „billboarda“, odnosno 40,00 KM.

Isti dobavljač je za zakup i tisak 2 „billboarda“ u Kreševu, izdao predračun br. 0011-22-G od 07.09.2022. godine u iznosu od 1.146,60 KM. Uvidom u predračun, utvrđeno je da je dobavljač stranci odobrio rabat od 20 % na tisak 2 „billboarda“, odnosno 13,60 KM.

Na osnovu navedenog, utvrđeno je da je stranka ostvarila prilog pravnog lica „Outdoor media“ d.o.o. Kiseljak u iznosu od 53,60 KM po osnovu pruženih usluga po povoljnijim uslovima, a koje nije evidentirala u poslovnim knjigama, niti iskazala u finansijskom izvještaju.

- (4) Pregledom podataka koji je dostavio „Transparency International BiH“ i dokumentacije o troškovima zakupa sala i dvorana, koje je u toku obavljanje revizije predložila politička stranka, utvrđeno je da je politička stranka koristila sale, dvorane, prostore javnih ustanova i mjesnih zajednica za održavanje predizbornih skupova i tribina tokom kampanje za Opće izbore 2022. godine u Livnu (Osnovna škola Ivana Gorana Kovačića u Guberu i Gradska sportska dvorana), Ljubuškom (Svadbeni salon „Antonela“), Posušju (Trg hrvatskih branitelja), Širokom Brijegu (Park Sajmište) i Vitezu (Central Hotel Vitez), te da za korištenje nije platila naknadu.

S obzirom da politička stranka nije evidentirala troškove iznajmljivanja prostora za održavanje predizbornih skupova, te da iste nije platila, ostvarila je nenovčane donacije nepoznatih donatora, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) i člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (5) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine dostavila je izjave o nenovčanim donacijama koje se odnose na korištenje prostora za održavanje predizbornih skupova i u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu iskazala nenovčane donacije kako slijedi: Udruga za očuvanje povijesne i kulturne baštine „Don Juraj Gospodnetić“ za korištenje Kulturno-obrazovnog centra "Korita" u Bosanskom Grahovu u iznosu od 50,00 KM, HKPD „Rodoljub“ za korištenje Kino dvorane u Fojnici u iznosu od 300,00 KM, Osnovna škola „Silvije Strahimir Kranjčević“ za korištenje Sportske dvorane Bijeli Brijeg u Mostaru u iznosu od 100,00 KM, Srednja škola „Antuna Branka Šimića“ za korištenje Sportske dvorane škole u Grudama u iznosu od 50,00 KM, Osnovna škola „Fra Stipana Vrljića“ Sovići za korištenje sportske dvorane škole u Grudama i iznosu od 50,00 KM,

⁴ Oglašavanje na sljedećim reklamnim površinama: 27 „billboard“, 1 „wallscape“ i 2 „led display“.

⁵ Prilikom obračuna iznosa nenovčanih donacija uzeta je cijena zakupa reklamnih površina prema cjenovniku dobavljača „Inter Connect“ d.o.o. Mostar za „billboard“ u iznosu od 625,00 KM i „wallscape“ u iznosu od 950,00 KM, dok je za zakup „led display“ uzeta cijena od 600,00 KM prema podacima sa računa dobavljača „Media Win“ d.o.o. Mostar.

Osnovna škola Ljubotići za korištenje prostora škole u Širokom Brijegu u iznosu od 80,00 KM, Osnovna škola Kočerin za korištenje prostora škole u Širokom Brijegu u iznosu od 80,00 KM, Osnovna škola Izbično za korištenje prostora škole u Širokom Brijegu u iznosu od 80,00 KM, Udruženje održivog povratka i razvoja izbjeglih i raseljenih osoba sa područja MZ Kraljevice Travnik za korištenje prostora škole u Ovčarevu u iznosu od 100,00 KM, Mjesna zajednica Krčevine za korištenje prostora ispred Mjesne zajednice Krčevine u iznosu od 100,00 KM, Mjesna zajednica Večeriska za korištenje prostora ispred Mjesne zajednice Večeriska u iznosu od 150,00 KM, Mjesna zajednica Zabilje za korištenje prostora ispred Mjesne zajednice Zabilje u iznosu od 100,00 KM, Mjesna zajednica Kruščica za korištenje prostora ispred platoa crkve svetog Mateja Kruščica u iznosu od 100,00 KM, Moto klub „Vitezovi“ za korištenje prostorija udruženja Moto Kluba "Vitezovi MM" Vitez u iznosu od 100,00 KM, Mjesna zajednica Rijeka za korištenje prostorija Nogometnog kluba „Rijeka“ Vitez u iznosu od 100,00 KM, Radio Vitez za korištenje Hrvatskog doma Vitez u iznosu od 150,00 KM, Osnovna škola Fra Grge Martića za korištenje stadiona osnovne škole "Fra Grga Martić" Lug Brankovići, Žepče, u iznosu od 80,00 KM, Osnovna škola u Raduncima za korištenje prostora škole u Žepču u iznosu od 80,00 KM i JU „Dom kulture“ za korištenje prostora Doma kulture u Žepču u iznosu od 150,00 KM.

Dakle, politička stranka je primila nenovčane donacije u ukupnom iznosu od 1.600,00 KM, i to: Osnovna škola „Silvije Strahimir Kranjčević“, Srednja škola „Antuna Branka Šimića“, Osnovna škola „Fra Stipana Vrljića“ Sovići, Osnovna škola Ljubotići, Osnovna škola Kočerin, Osnovna škola Izbično, Osnovna škola Fra Grge Martića i Osnovna škola u Raduncima, kao i Javne ustanove „Dom kulture“ Žepče, te mjesnih zajednica Krčevine, Večeriska, Zabilje, Rijeka i Kruščica, čime je prekršila odredbe člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Također, utvrđeno je da je donaciju u iznosu od 50,00 KM, politička stranka primila od Udruga za očuvanje povijesne i kulturne baštine „Don Juraj Gospodnetić“ koja se u 2022. godini finansirala iz javnih sredstava⁶ u iznosu od 15.000,00 KM, što je suprotno odredbama člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

c) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine prekršila je odredbe člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Prilozi pravnih lica Vodoprivreda „Posavina“ d.o.o. Odžak u iznosu od 3.000,00 KM, „Perčinović“ d.o.o. Tomislavgrad u iznosu od 15.000,00 KM i „Fincon“ d.o.o. Grude u iznosu od 500,00 KM nisu uplaćeni na transakcijski račun Središnjice stranke, što je suprotno odredbama člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Prilozi fizičkih lica koje su primili Odbor za distrikt Brčko od fizičkog lica Delfa Dejanović u iznosu od 500,00 KM, ŽO ZE-DO Žepče od fizičkog lica Jugoslav Juralić u iznosu od 200,00 KM i Općinski odbor Travnik od fizičkog lica Ankica Kolar Jurčević u iznosu od 300,00 KM nisu uplaćeni na transakcijski račun Središnjice stranke, što je suprotno odredbama člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

d) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine prekršila je odredbe člana 11. stav (1) i stav (2) i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Revizijom finansijskih izvještaja utvrđeno je da Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije u poslovnim knjigama uspostavila pravilne i potpune evidencije o novčanim sredstvima, prihodima, rashodima i obavezama, nije uspostavila interne kontrole nad nižim organizacionim dijelovima političke stranke radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu nije popunila u skladu sa odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (u daljem tekstu: Pravilnik), čime su prekršene

⁶ Odluka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o rasporedu sredstava iz tekućeg granta za sufinansiranje projekata kulture u Bosni i Hercegovini u iznosu od 15.000,00 KM.

odredbe člana 11. stav (1) i stav (2), člana 12. stav (1), stav (2) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Središnjica Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine nije u skladu sa računovodstvenim propisima sačinila izvještaj o obavljenom popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2022. godine. Naime, politička stranka je dana 09.12.2022. godine donijela Odluku o redovnom godišnjem popisu imovine HDZ-a BiH, na osnovu koje je popisna komisija sačinila popisne liste koje su predložene u reviziji. Međutim, suprotno važećim računovodstvenim propisima, kao i samoj Odluci, popisna komisija nije sastavila izvještaj o obavljenom popisu (elaborat), kojim bi se utvrdili eventualni viškovi i manjkovi.

Također, uvidom u Izvještaj o obavljenom popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2022. godine Općinskog odbora HDZ BiH Vitez, utvrđeno je da isti nije potpun tj. komisija za popis nije utvrdila stanje imovine i obaveza u samom izvještaju.

- (2) Služba za reviziju je utvrdila da politička stranka nije donijela interni akt kojim bi uredila interne kontrole nad nižim organizacionim dijelovima političke stranke radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zloupotrebe finansijskih sredstava, a što je bila obavezna u skladu sa odredbama člana 11. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
- (3) U obrascu 2 (Pregled prometa svih transakcijskih računa stranke) politička stranka nije iskazala tačne podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskih računa stranke broj: 3381302270968081, 3381002201516872 i 3381002200977261 otvorenih kod UniCredit banke d.d., čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

1. U obrascu 2 godišnjeg finansijskog izvještaja politička stranka je iskazala transakcijski račun Središnjice Mostar broj: 3381302270968081 otvoren kod UniCredit bank d.d sa sljedećim stanjem i prometom: početno stanje u iznosu od 16,18 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 676.865,60 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 640.167,52 KM i stanje na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 36.714,26 KM. Uvidom u izvide sa ovog transakcijskog računa, utvrđeno je da je početno stanje na dan 01.01.2022. godine iznosilo 16,18 KM, ukupan promet ulaza 677.015,60 KM, ukupan promet izlaza 640.317,52 KM, te stanje na dan 31.12.2022. godine 36.714,26 KM.

2. Politička stranka je u obrascu 2 iskazala transakcijski račun Gradskog odbora Mostar broj: 3381002200977261 otvoren kod UniCredit bank d.d sa sljedećim stanjem i prometom: početno stanje u iznosu od 80.239,24 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 179.609,33 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 212.803,36 KM i stanje na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 47.045,21 KM. Uvidom u izvide sa ovog transakcijskog računa, utvrđeno je da je početno stanje na dan 01.01.2022. godine iznosilo 80.239,24 KM, ukupan promet ulaza 183.534,68 KM, ukupan promet izlaza 216.728,71 KM, te stanje na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 47.045,21 KM.

- (4) Kontrolom blagajničkih izvještaja Središnjice stranke, utvrđeno je da blagajnički izvještaji nisu vođeni u skladu sa propisima o blagajničkom poslovanju, te da pojedine isplate nisu vršene na osnovu validne dokumentacije.

Naime, blagajnički izvještaji nisu vođeni na dnevnom nivou, stranka nije sačinjavala naloge naplate za uplaćene članarine, već je iste evidentirala na uplatnicama-priznanicama, što nije uobičajeno za poslovanje gotovinom putem blagajne. Također, utvrđeno je da u nalogima za isplatu nije naveden broj naloga tj. jedinstveni broj koji identifikuje nalog za isplatu.

Također, uvidom u blagajnički izvještaj Središnjice broj 09/22 od 31.07.2022. godine, utvrđeno je da je stranka izdala naloge za isplatu sredstava u iznosu od 546,24 KM gotovinski iz blagajne korisniku Oil AC d.o.o. Mostar po fiskalnim računima iz augusta 2022. godine, što ukazuje da stranka ne vodi svoje blagajničke evidencije u skladu sa računovodstvenim propisima.

- (5) U godišnjem finansijskom izvještaju, politička stranka je prihode Središnjice iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine iskazala u iznosu od 645.733,20 KM.

Kontrolom iskazanog prihoda utvrđeno je da je u toku 2022. godine iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine na račun Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine uplaćeno ukupno 645.733,20 KM, od čega su na račun Hrvatske kršćanske demokratske unije BiH uplaćena sredstva u iznosu od 26.241,20 KM, odnosno Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine ostvarila je prihode iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 619.492,00 KM.

Uvidom u poslovne knjige Središnjice stranke, utvrđeno je da je stranka u svojim poslovnim knjigama na kontu 4111-*prihodi iz proračuna Federacije BiH* iskazala prihode iz budžeta Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 722.074,40 KM. Stranka je sredstva isplaćena Hrvatskoj kršćanskoj demokratskoj uniji BiH u ukupnom iznosu od 26.241,20 KM evidentirala na dugovnoj strani konta 4111-*prihodi iz proračuna Federacije BiH*. Na isti način, stranka je evidentirala i prenos sredstava na poseban račun za troškove izborne kampanje broj: 3381302270968081 otvoren kod UniCredit banke d.d. u ukupnom iznosu od 50.000,10 KM.

Smatramo da stranka prenos sredstava Hrvatskoj kršćanskoj demokratskoj uniji BiH i nižim organizacionim dijelovima političke stranke nije trebala evidentirati na dugovnoj strani konta 4111-*prihodi iz proračuna Federacije BiH* jer nije riječ o prenosu prihoda po obračunu rezultata, već o prenosu sredstava drugoj političkoj stranci, odnosno internom prenosu.

- (6) U obrascu 3 (Izvori finansiranja) i 3-e (Nenovčane donacije i računi koje stranka nije imala obavezu da plati) godišnjeg finansijskog izvještaja, stranka nije iskazala nenovčane donacije po osnovu besplatnih objava na društvenoj mreži „Facebook“ tokom izborne kampanje za Opće izbore 2022. godine u iznosu od 2.526,01 KM⁷, besplatnog korištenja reklamnih površina („billboard“, „wallscape“ i „led display“) u iznosu od 19.025,00 KM⁸, nenovčanu donaciju pravnog lica „Outdoor media“ d.o.o. Kiseljak u iznosu od 53,60 KM⁹ po osnovu pruženih usluga po povoljnijim uslovima i besplatnog korištenja prostora za održavanje predizbornih skupova, čime je prekršila odredbe člana 13. i 18. Pravilnika.

Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine dostavila je izjave o nenovčanim donacijama koje se odnose na korištenje prostora za održavanje predizbornih skupova, i to: Udruga za očuvanje povijesne i kulturne baštine „Don Juraj Gospodnetić“ za korištenje Kulturno-obrazovnog centra "Korita" u Bosanskom Grahovu u iznosu od 50,00 KM, HKPD „Rodoljub“ za korištenje Kino dvorane u Fojnici u iznosu od 300,00 KM, Osnovna škola „Silvije Strahimir Kranjčević“ za korištenje Sportske dvorane Bijeli Brijeg u Mostaru u iznosu od 100,00 KM, Srednja škola „Antuna Branka Šimića“ za korištenje Sportske dvorane škole u Grudama u iznosu od 50,00 KM, Osnovna škola „Fra Stipana Vrljića“ Sovići za korištenje sportske dvorane škole u Grudama i iznosu od 50,00 KM, Osnovna škola Ljubotići za korištenje prostora škole u Širokom Brijegu u iznosu od 80,00 KM, Osnovna škola Kočerin za korištenje prostora škole u Širokom Brijegu u iznosu od 80,00 KM, Osnovna škola Izbično za korištenje prostora škole u Širokom Brijegu u iznosu od 80,00 KM, Udruženje održivog povratka i razvoja izbjeglih i raseljenih osoba sa područja MZ Kraljevice Travnik za korištenje prostora škole u Ovčarevu u iznosu od 100,00 KM, Mjesna zajednica Krčevine za korištenje prostora ispred Mjesne zajednice Krčevine u iznosu od 100,00 KM, Mjesna zajednica Večeriska za korištenje prostora ispred Mjesne zajednice Večeriska u iznosu od 150,00 KM, Mjesna zajednica Zabilje za korištenje prostora ispred Mjesne zajednice Zabilje u iznosu od 100,00 KM, Mjesna zajednica Kruščica za korištenje prostora ispred platoa crkve svetog Mateja Kruščica u iznosu od 100,00 KM, Moto klub „Vitezovi MM“ za korištenje prostorija udruženja Moto Kluba "Vitezovi MM" Vitez u iznosu od 100,00 KM, Mjesna zajednica Rijeka za korištenje prostorija Nogometnog kluba „Rijeka“ Vitez u iznosu od 100,00 KM, Radio Vitez za korištenje Hrvatskog doma Vitez u iznosu od 150,00 KM, Osnovna škola Fra Grge Martića za korištenje stadiona osnovne škole "Fra Grga Martić" Lug Brankovići, Žepče, u iznosu od 80,00 KM, Osnovna škola u Raduncima za korištenje prostora škole u Žepču u iznosu

⁷ Detaljnije pod b) tačka (1).

⁸ Detaljnije pod b) tačka (2).

⁹ Detaljnije pod b) tačka (3).

od 80,00 KM i JU „Dom kulture“ za korištenje prostora Doma kulture u Žepču u iznosu od 150,00 KM.

Uz dostavljene izjave, nisu dostavljeni dokazi i dokumentacija koja bi potvrdila da su navedene uplate stvarno izvršene, niti je politička stranka navedene nenovčane donacije evidentirala u poslovnim knjigama.

- (7) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije u godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala troškove, te je pojedine troškove nastale ranijih godina evidentirala kao troškove tekućeg perioda, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe člana 21, 22. i 23. Pravilnika.

- Podaci o troškovima koje je stranka iskazala u obrascu 4.1 Središnjice ne odgovaraju podacima iz poslovnih knjiga Središnjice. Naime, podaci za devet vrsta troškova koje je stranka iskazala u obrascu 4.1, između kojih su, troškovi kancelarijskog materijala, troškovi električne energije, troškovi održavanja opreme i troškovi ostalog materijala ne odgovaraju podacima iz poslovnih knjiga.

- Kontrolom poslovnih knjiga stranke, utvrđeno je da je politička stranka na kontu 40155-*Troškovi promidžbe putem medija i portala u kampanji* evidentirala troškove led oglašavanja i oglašavanja putem vanjskih oglasnih površina (plakati i billboardi)¹⁰, a koje je trebala proknjižiti na konto 40157-*Troškovi promidžbe putem plakata u kampanji*.

- Uvidom u poslovne knjige Općinskog odbora Ljubuški, utvrđeno je da je politička stranka pojedine račune nastale prethodne godine evidentirala kao troškove tekućeg perioda. Isto tako, politička stranka pojedine račune iz tekućeg perioda nije evidentirala u poslovnim knjigama u 2022. godini.

Politička stranka je račun Hrvatskih telekomunikacija d.o.o. Mostar za telekomunikacione usluge iz decembra 2021. godine u iznosu od 81,90 KM knjižila kao trošak tekućeg perioda, dok račun iz decembra 2022. godine istog dobavljača nije evidentiran u poslovnim knjigama.

Također, u poslovnim knjigama politička stranka je evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala račun dobavljača LOGOTIP d.o.o. Široki Brijeg broj 1-1128 od 17.12.2021. godine u iznosu od 2.895,75 KM.

Navedeno ukazuje da stranka nije uspostavila potpune i pravovremene evidencije o svojim rashodima, što za rezultat ima pogrešno iskazane rashode u godišnjem finansijskom izvještaju.

- (8) Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora utvrđeno je da Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine, u godišnjem finansijskom izvještaju, nije iskazala tačne podatke o troškovima zakupa poslovnih prostora koje su koristili: Središnjica Mostar, Gradski odbor Mostar, ŽO ZE-DO Žepče, Općinski odbor Jajce, Općinski odbor Ravno, Općinski odbor Neum i Općinski odbor Livno čime je prekršila odredbe člana 21. i 22. Pravilnika.

- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnih prostora koje je koristila Središnjica Mostar u iznosu od 14.751,00 KM, što je za 351,00 KM više u odnosu na stvarne troškove.

Naime, uvidom u ugovor o zakupu utvrđeno je da su troškovi zakupnine poslovnog prostora koji je koristila Središnjica Mostar tokom 2022. godine iznosili 14.400,00 KM.

Politička stranka je nakon Preliminarnog izvještaja dostavila fakturu dobavljača Hrvatski dom Herceg Stjepan Kosača u iznosu od 351,00 KM, a koja se odnosi na zakup velike galerije na dan 18.11.2022. godine. Politička stranka je navedeni trošak u godišnjem finansijskom izvještaju bila dužna iskazati kao trošak ostalih zakupnina.

- Stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnih prostora koje je koristio Gradski odbor Mostar u iznosu od 2.069,11 KM. Stranka je dostavila Izjavu br: GO-I-063/23 od 21.12.2023. godine u kojoj navodi da Gradski odbor Mostar nema svoj vlastiti

¹⁰ „Apollo“ Novi Travnik u iznosu od 2.000,00 KM i „Creative“ d.o.o. Busovača u iznosu od 1.404,00 KM.

prostor, te da koristi prostorije HDZ BiH Mostar, što ukazuje da su troškovi zakupnine u godišnjem finansijskom izvještaju pogrešno iskazani.

Nakon Preliminarnog izvještaja, politička stranka je dostavila fakture dobavljača „DI & DŽ“ d.o.o. Mostar u ukupnom iznosu od 2.069,11 KM, a koje se odnose na najam nogometnog terena u 2022. godini. Navedeni trošak, politička stranka je u godišnjem finansijskom izvještaju trebala evidentirati kao troškove ostalih zakupnina. Također, iz dostavljenih faktura nije moguće utvrditi namjenu najma nogometnog terena, odnosno povezanost navedenog troška sa aktivnostima političke stranke.

- Stranka je troškove zakupnine poslovnog prostora kojeg koristi ŽO ZE-DO Žepče iskazala u iznosu 5.850,00 KM, što je za 450,00 KM više u odnosu na ugovorenu cijenu zakupnine.
- Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala troškove zakupnine poslovnih prostorija koje je koristio OO Jajce u iznosu od 1.032,84 KM. Uvidom u dostavljeni akt Općine Jajce, utvrđeno je da je stranka koristila prostorije površine 86,07 m², uz obavezu da plaća mjesečnu zakupninu u iznosu od 86,07 KM, odnosno 1.032,84 KM godišnje.
- Politička stranka nije iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora koji je koristio Općinski odbor Ravno. Uvidom u Ugovor o najmu poslovnog prostora zaključen sa M.B., utvrđeno je da godišnja najamnina za prostor iznosi 24,00 KM godišnje.
- Politička stranka je troškove zakupnine poslovnog prostora koji je koristila u Neumu, u godišnjem finansijskom izvještaju evidentirala u manjem iznosu za 200,00 KM u odnosu na stvarne.
- U godišnjem finansijskom izvještaju, stranka je iskazala troškove zakupnine poslovnog prostora OO Livno u iznosu od 2.632,50 KM, što je u suprotnosti sa dostavljenim Ugovorom o kupovini poslovnog prostora br. 166/01 od 24.05.2001. godine. Uvidom u Ugovor, utvrđeno je da stranka u svom vlasništvu ima poslovni prostor u Livnu, na adresi kralja Tvrtka 3, koji koristi Općinski odbor Livno.

Uvidom u račun „Inter Connect“ d.o.o. Mostar 206-9/22 od 16.09.2022. godine u iznosu od 2.632,50 KM, za zakup oglašnih površina, utvrđeno je da je politička stranka troškove za zakup bilborda umjesto u obrascu 4.2 (Troškovi propagande), iskazala u obrascu 4.1 OO Livno kao troškove zakupnine poslovnog prostora. Stranka je, također, u obrascu 5 (obaveze) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala obaveze OO Livno prema dobavljaču „Inter Connect“ d.o.o. Mostar u iznosu 2.632,50 KM.

- (9) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju iskazala tačne i potpune podatke o troškovima izborne kampanje.

U obrascu 4.2 godišnjeg finansijskog izvještaja politička stranka je iskazala troškove propagande u ukupnom iznosu od 619.786,40 KM.

- Politička stranka u svojim poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nije iskazala troškove zakupa reklamnih površina („billboard“, „wallscape“ i „led display“), čime je troškove kampanje iskazala u manjem iznosu za 19.025,00¹¹ u odnosu na ostvarene.

„Transparency International BiH“ je Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavio podatke o oglašavanju na Općim izborima 2022. godine, dok je politička stranka tokom obavljanja revizije predložila podatke o zakupu reklamnih površina za vanjsko oglašavanje. Pregledom raspoložive dokumentacije utvrđeno je da se politička stranka oglašavala na više lokacija, a da nema dokumentaciju o plaćanju za 30 lokacija (27 “billboard”, 1 “wallscape” i 2 “led display”) procijenjene vrijednosti 19.025,00 KM.

- Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine u poslovnim knjigama nije evidentirala troškove zakupa sala i dvorana, te prostora javnih ustanova i mjesnih zajednica za održavanje

¹¹ Detaljnije pod c) tačka (2).

predizbornih skupova i tribina koje je politička stranka koristila tokom kampanje za Opće izbore 2022. godine u Bosanskom Grahovu (Kulturno-obrazovni centar "Korita"), Fojnici (Kino dvorana Fojnica), Mostaru (Sportska dvorana Bijeli Brijeg), Grudama (Školska dvorana Gorica i Dvorana srednje škole Grude), Livnu (Osnovna škola Ivana Gorana Kovačića u Guberu i Gradska sportska dvorana), Ljubuškom (Svadbjeni salon „Antonela“), Posušju (Trg hrvatskih branitelja), Širokom Brijegu (Područna osnovna škola u selima Crne Lokve i Ljubotići, Područne škole Izbično i Crnač i Park Sajmište), Travniku (Osnovna škola Ovčarevo i Sportska dvorana Nova Bila), Vitezu (Central Hotel Vitez, Selo Krčevine ispred Mjesne zajednice Krčevine, prostorije Mjesne zajednice Donja i Gornja Večeriska, prostorije Mjesne zajednice Zabilje, Plato crkve svetog Mateja u Kruščici, prostorije udruženja Moto Kluba "Vitezovi" Vitez, prostorije fudbalskog kluba „Rijeka“ Vitez, Hrvatski dom u Vitezu) i Žepču (Dom kulture, prostor Osnovne škole u Radunicama i ispred školske dvorane i stadiona osnovne škole "Fra Grga Martić" Lug Brankovići). Također, politička stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije prijavila troškove zakupa sala i dvorana u Livnu, Ljubuškom, Posušju, Širokom Brijegu i Vitezu.

- Politička stranka u svojim poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nije iskazala troškove objava na društvenoj mreži „Facebook“ tokom izborne kampanje za Opće izbore 2022. godine u iznosu od 2.526,01 KM¹².
 - Stranka u svojim poslovnim knjigama nije evidentirala, niti iskazala u finansijskom izvještaju, usluge pružene po povoljnijim uslovima od pravnog lica „Outdoor media“ d.o.o. Kiseljak u iznosu od 53,60 KM.
- (10) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine nije u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama pravilno iskazala obaveze prema dobavljačima, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.
- Prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2022. godine, stranka prema pravnom licu „Tena“ d.o.o. Tomislavgrad ima obaveze u iznosu od 7.213,90 KM. Stranka je u obrascu 5 (obaveze) iskazala obaveze u iznosu od 14.386,00 KM, te je osporila stanje obaveze po Izvodu otvorenih stavki za 7.172,10 KM.
 - U obrascu 5 iskazane su obaveze ŽO HNŽ Mostar prema dobavljaču „Nameks“ d.o.o. Široki Brijeg u iznosu od 5.678,40 KM, što ne odgovara podacima koje je dostavio dobavljač. Prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2022. godine, obaveze stranke prema dobavljaču „Nameks“ d.o.o. Široki Brijeg na dan 31.12.2022. godine iznose 5.946,78 KM.
- Gradski odbor Mostar je u obrascu 5 iskazao obaveze prema dobavljaču „Nameks“ d.o.o. Široki Brijeg u iznosu od 639,10 KM, što je za 59,47 KM više od obaveze evidentirane u Izvodu otvorenih stavki na dan 31.12.2022. godine.
- Stranka je u obrascu 5 iskazala obaveze Gradskog odbora Zenica prema HKD Napredak Zenica u iznosu od 9.400,00 KM. Prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2022. godine, obaveze stranke prema pravnom licu HKD Napredak Zenica iznose 16.168,96 KM.
 - Stranka je u obrascu 5 iskazala obaveze Općinskog odbora Ljubuški prema Hrvatskim telekomunikacijama d.d. Mostar u iznosu od 143,15 KM. Prema podacima iz Izvoda otvorenih stavki na dan 31.12.2022. godine, obaveze stranke prema pravnom licu Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar na dan 31.12.2022. godine iznose 131,65 KM.
- Pored navedenog, stranka je u obrascu 5 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala obaveze prema dobavljačima Kantonalnog/županijskog odbora Srednjobosanskog kantona Busovača u ukupnom iznosu od 1.742,77 KM, te Općinskog odbora Fojnica u iznosu od 5,28 KM bez navođenja podataka o svakom dobavljaču pojedinačno.

¹² Detaljnije pod c) tačka 1)

- (11) Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je u skladu sa odredbom člana 12. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka imala obavezu da u godišnji finansijski izvještaj uključi sve koristi ostvarene od aktivnosti udruženja „Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine“, koje je povezano sa političkom strankom, jer je stranka članica ovog udruženja.
- (12) Uvidom u finansijsku dokumentaciju političke stranke i knjigovodstvene isprave utvrđeni su nedostaci kod dijela računa dobavljača koji su knjigovodstvene isprave o nastalim poslovnim događajima¹³, dok je dio troškova stranka evidentirala na osnovu predračuna. Također, utvrđeno je da računi nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje¹⁴, niti je pisanim aktom uređen način trošenja finansijskih sredstava stranke.

Imajući u vidu obimnost prikupljene dokumentacije (faktura dobavljača) u kojima su primjećeni određeni nedostaci, i to: u dijelu naziv artikla/usluge navodi se „ručak/švedski stol“, „restoranske usluge“, „digitalni marketing“, „domjenak“, „konzumiranje hrane i pića“, „usluge šminkanja“ i slično, bez prateće specifikacije koja roba i usluge su pružene, niti je poznato kome su te usluge pružene, u nastavku ćemo navesti samo nekoliko primjera takvih nedostataka:

- Na računu dobavljača „Central“ d.o.o. Vitez broj: RN 1-10007/2022 od 08.09.2022. godine u iznosu od 2.110,00 KM u opisu usluge navedene su restoranske usluge, u količini 1, a na računima istog dobavljača: RN 60/2022 od 12.04.2022. godine u iznosu od 567,50 KM, RN 156/2022 od 08.09.2022. godine u iznosu od 414,50 KM, RN 219/2022 od 14.12.2022. godine u iznosu od 685,00 KM, RN 200/2022 od 23.11.2022. godine u iznosu od 500,50 KM, RN 205/2022 od 29.11.2022. godine u iznosu od 772,00 KM, nisu navedene usluge, ni količina, niti ima specifikacije koja bi sadržavala vrstu i obim izvršene usluge.

Uvidom u račun dobavljača „Romanca“ d.o.o. Mostar broj: 097 2200032 od 17.01.2022. godine u iznosu od 563,30 KM, utvrđeno je da je na računima, u opisu usluge, kao vrsta izvršene usluge, navedena „konzumacija Romanca“, bez specifikacije koja bi sadržavala vrstu i količinu hrane i pića.

Na računima dobavljača „Galop Digital“ d.o.o. Travnik, broj: 47/2022 od 18.08.2022. godine u iznosu od 7.020,00 KM i broj: 48/2022 od 29.08.2022. godine u iznosu od 11.700,00 KM, u dijelu računa u kojem se upisuje opis usluge navedeno je „digital marketing“, u količini 1 kom, bez specifikacije o vrsti oglašavanja (npr. vođenje društvenih mreža, oglašavanje na društvenim mrežama, oglašavanje na pretraživačima i slično).

Također, gore nabrojani računi dobavljača nisu ovjereni od strane Hrvatske demokratske zajednice Bosne i Hercegovine, odnosno ne sadrže potpis primaoca kojim se potvrđuje prijem navedenih roba i usluga, te nisu ovjereni za knjiženje i plaćanje.

- Politička stranka je na osnovu predračuna broj: 30/2022 od 07.09.2022. godine u iznosu od 877,50 KM i predračuna broj: 35/2022 od 16.09.2022. godine u iznosu od 877,50 KM dobavljača „HIT“ d.o.o. Brčko Distrikt evidentirala trošak izrade i emitovanja izvještaja sa predizbornog skupa na Zidinama u Gornjoj Skakavi.

Stranka je u poslovnim knjigama troškove montiranja i izrade video sadržaja evidentirala na osnovu predračuna dobavljača „Bonk“ Mostar broj: 49/22 od 27.10.2022. godine u iznosu od 3.750,00 KM.

Na osnovu predračuna broj: 0013-22-G od 09.09.2022. godine dobavljača „Outdoor media“ d.o.o. Kiseljak u iznosu od 12.612,60 KM, stranka je u poslovnim knjigama evidentirala troškove promidžbe putem plakata (*konto 40156*).

Ističemo da se na osnovu predračuna, ne može evidentirati trošak u poslovnim knjigama, s obzirom da je predračun dokument na osnovu kojeg se isključivo vrši plaćanje.

¹³ U skladu sa računovodstvenim propisima, knjigovodstvena isprava mora biti potpuna, istinita, računski tačna i uredna, sačinjena tako da omogućava potpun uvid u vjerodostojnost dokumenta. Sadržaj knjigovodstvene isprave mora nedvojbeno i vjerodostojno pokazivati vrstu i obim nastale promjene (kupovina, količina, cijena, ukupan iznos), karakter poslovne promjene u knjigovodstveno-tehničkom smislu, tehnička obilježja i sl.

¹⁴ Izuzetak su računi koje je isplaćivala Središnjica stranke putem blagajne, koji su ovjereni potpisom za isplatu.

- (13) Stranka u postizbornom finansijskom izvještaju nije iskazala sve nenovčane donacije i troškove izborne kampanje, čime je prekršila odredbe člana 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i odredbe Pravilnika o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH” broj: 10/18 i 5/22).

Troškovi izborne kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM¹⁵ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH stranka je u svrhu izborne kampanje za Opće izbore 2022. godine mogla da potroši sredstva u iznosu od 955.228,05 KM.

Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je u korigovanom godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu iskazala troškove izborne kampanje u iznosu od 619.786,40 KM.

Pored iskazanih troškova izborne kampanje u iznosu od 619.786,40 KM, u toku obavljanja revizije, utvrđeno je da je politička stranka ostvarila troškove izborne kampanje u iznosu od 24.237,11 KM¹⁶.

Naime, politička stranka je troškove izborne kampanje u iznosu od 2.632,50 KM umjesto u obrascu 4.2, iskazala u obrascu 4.1 godišnjeg finansijskog izvještaja, dok troškove izborne kampanje u iznosu od 21.604,61 KM a koji se sastoje od troškova zakupa reklamnih površina („billboard“, „wallscape“ i „led display“) u iznosu od 19.025,00 KM, priloga pravnog lica „Outdoor media“ d.o.o. Kiseljak u iznosu od 53,60 KM i besplatnih objava na društvenoj mreži „Facebook“ u iznosu od 2.526,01 KM uopšte nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju za 2022. godinu.

5.2 PREPORUKE

Preporučuje se Hrvatskoj demokratskoj zajednici Bosne i Hercegovine da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da finansijska sredstva obezbijeđena za finansiranje stranke koristi u skladu sa utvrđenim programom utroška sredstava,*
- *da prijavljuje sve priloge bez obzira na koji način ih ostvaruje,*
- *da se ne finansira iz zabranjenih izvora,*
- *da se u skladu sa odredbom člana 6. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, prilozi uplaćuju na račun centrale stranke,*
- *da u skladu sa odredbama člana 11. Zakona o finansiranju političkih stranaka uspostavi interne finansijske kontrole nad nižim organizacionim dijelovima političke stranke radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zloupotrebe finansijskih sredstava,*
- *da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da vodi pravilne i potpune evidencije o novčanim sredstvima, приходima, rashodima i obavezama,*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka,*
- *da u finansijskom izvještaju iskaže sve koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa strankom ili su pod njenom kontrolom i*
- *da uvede obavezu vođenja blagajničkih izvještaja na dnevnom nivou uz obavezne priloge.*

¹⁵ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

¹⁶ Ovaj iznos nije konačan jer nisu iskazani troškovi zakupa prostora za održavanje predizbornih skupova koji su navedeni u nalazu pod c) tačka (4).

KOMENTAR:

U ostavljenom roku, Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine se očitovala na mišljenje revizora i nalaze revizije date u Preliminarnom izvještaju o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja-Opći izbori 2022. godine.

Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je izvršila povrat priloga pravnom licu „Posavina” d.o.o. Odžak u iznosu od 3.000,00 KM, koje je suprotno odredbi člana 8. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka, primila u toku 2022. godine. Također, Hrvatska demokratska zajednica Bosne i Hercegovine je izvršila povrat sredstava Gradu Stolac u iznosu od 3.058,52 KM, koje je suprotno odredbi člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, primila iz budžeta ovog grada u toku 2022. godine.

Stranka je korigovala obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2022. godinu: obrazac 3, prilog uz obrazac 3, obrasce 3-a, 3-b, 3-e i 3-f, obrazac 4, prilog uz obrazac 4, obrazac 4.1, obrazac 4.2, obrazac 5, kao i obrazac 4.2 postizbornog finansijskog izvještaja-Opći izbori 2022. godine, čime je djelimično otklonila nedostatke u popunjavanju finansijskih izvještaja.

Također, politička stranka je uz primjedbe na preliminarni izvještaj dostavila dodatnu dokumentaciju koju je Služba za reviziju uzela u obzir, te uvažila sve argumentovane primjedbe političke stranke i u skladu sa istim korigovala nalaze revizije iz preliminarnog izvještaja.

Zahvaljujemo se ovlaštenom licu za finansijske izvještaje na dobroj i korektnoj saradnji tokom obavljanja revizije.

Šef Odsjeka za revizijske poslove

Sanja Tošović

Revizor

Tanja Golijanin

Šef Odsjeka za predrevizijske i administrativne poslove, pomoćnik revizora

Rijad Selmanović